

Työttömyyskatsaus tammikuu 2020

Artikkeli 1/2020

Artikkeli 1/2020

Kirjoittaja: Heikki Taulu, ekonomisti, Akava

Avainsanat: korkeakoulutetut, työllisyys, työttömyys

Päivämäärä: 30.1.2020

Yhteenveto

Korkeakoulutettujen työttömyys lisääntyi vuoden 2019 aikana. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien kokonaismäärä vuoden lopussa oli edellistä vuodenvaihdetta suurempi. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 36 431. Määrä on 626 henkilöä (+1,7 %) enemmän kuin vuotta aiemmin.

Akava julkaisee kuukausittain työttömyyskatsauksen. Katsauksessa avataan korkeakoulutettujen työttömyyslukuja. Luvut perustuvat työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastoihin. Luvut eivät sisällä lomautettuja.

Akava Works

Akavan tiedontuotanto toimii nimellä Akava Works.

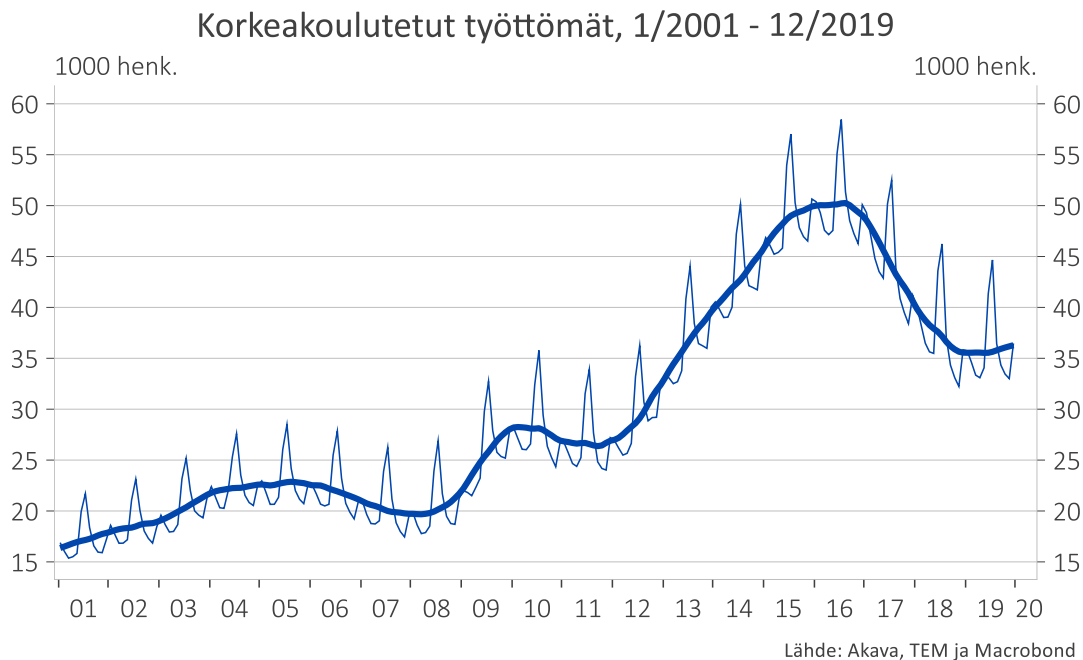
Akava Works tarjoaa monipuolisesti tietosisältöjä raportteina, selvityksinä ja tutkimuksina. Tavoitteenamme on lisäksi herättää yhteiskunnallista keskustelua erityisesti akavalaisille tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Akava Works -sisällöt eivät ole Akavan virallisia kannanottoja.

Työttömyyskatsaus tammikuu 2020

Artikkeli 1/2020

1. Korkeakoulutettujen työttömien määrä lisääntynyt

Korkeakoulutettujen työttömyys lisääntyi vuoden 2019 aikana. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien kokonaismäärä vuoden lopussa oli edellistä vuodenvaihdetta suurempi. Kausi- ja satunnaisvaihtelusta puhdistettu trendi näyttää työttömyyden kääntyneen kasvuun kesän jälkeen.

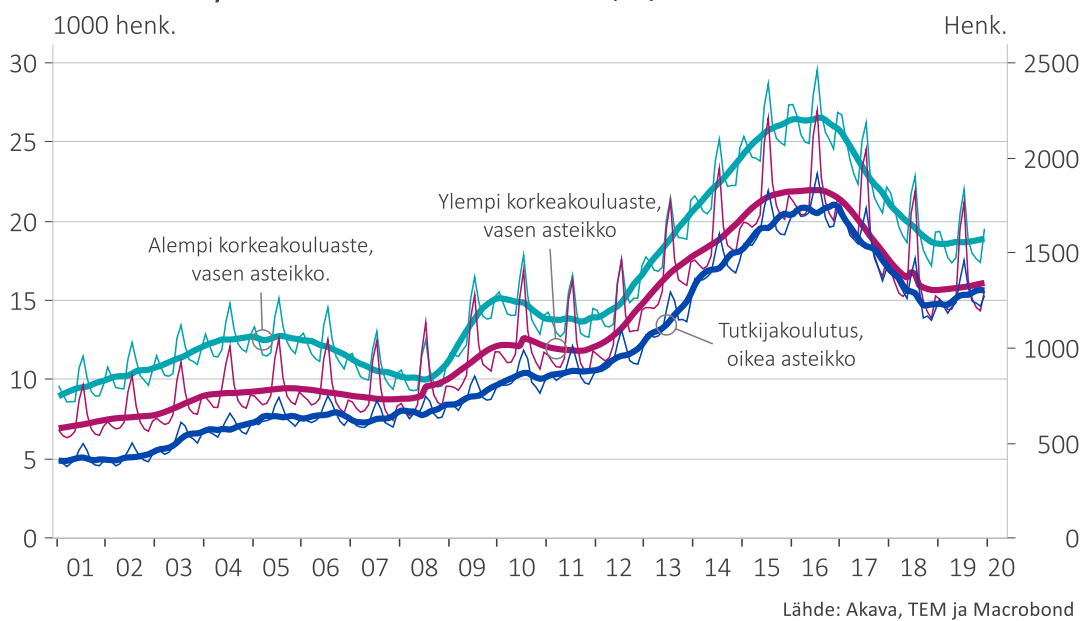
Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 36 431. Määrä on 626 henkilöä (+1,7 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömistä alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 19 535 (muutos vuoden aikana +1,1 %) ja ylemmän 15 620 (+2,2 %). Tutkija-asteen koulutuksen suorittaneita oli työttömänä 1 276 (+6,1 %).

Kaikkiaan vuoden 2019 lopussa työttömiä työnhakijoita oli Suomessa 235 046, joka on 2,5 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Korkeakoulutusta matalammilla koulutusasteilla työttömien määrä vähenee edelleen.

	2018/12	2019/12	Muutos, lkm	Muutos, %
Kaikki				
Perusaste	59 807	56 685	-3 122	-5,2
Keskiaste	118 286	115 852	-2 434	-2,1
Alin korkea-aste	15 611	14 680	-931	-6,0
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	19 313	19 535	222	1,1
Ylempi korkeakouluaste	15 289	15 620	331	2,2
Tutkijakoulutus	1 203	1 276	73	6,1
Korkeakoulutetut yhteensä	35 805	36 431	626	1,7
Kaikki työttömät yhteensä	241 131	235 046	-6 085	-2,5

Kausi- ja satunnaisvaihtelusta puhdistettujen trendilukujen mukaan tarkasteltuna työttömyys on noususuunnassa sekä alemmalla että ylempällä korkeakouluasteella ja myös tutkija-asteella.

Työttömät korkeakoulutetut, 1/2001 - 12/2019

Myös korkeakouluista vastavalmistuneiden¹ työttömien määrä lisääntyi hieman vuoden 2019 aikana. Työttömänä oli vuoden lopussa 2 852 (+0,9 %) korkeakoulusta vastavalmistunutta.

Vastavalmistuneiden työttömien määrä kaiken kaikkiaan oli vuoden 2019 lopussa 13 124 henkilöä, joka oli 7,4 % edellistä vuodenvaihdetta vähemmän.

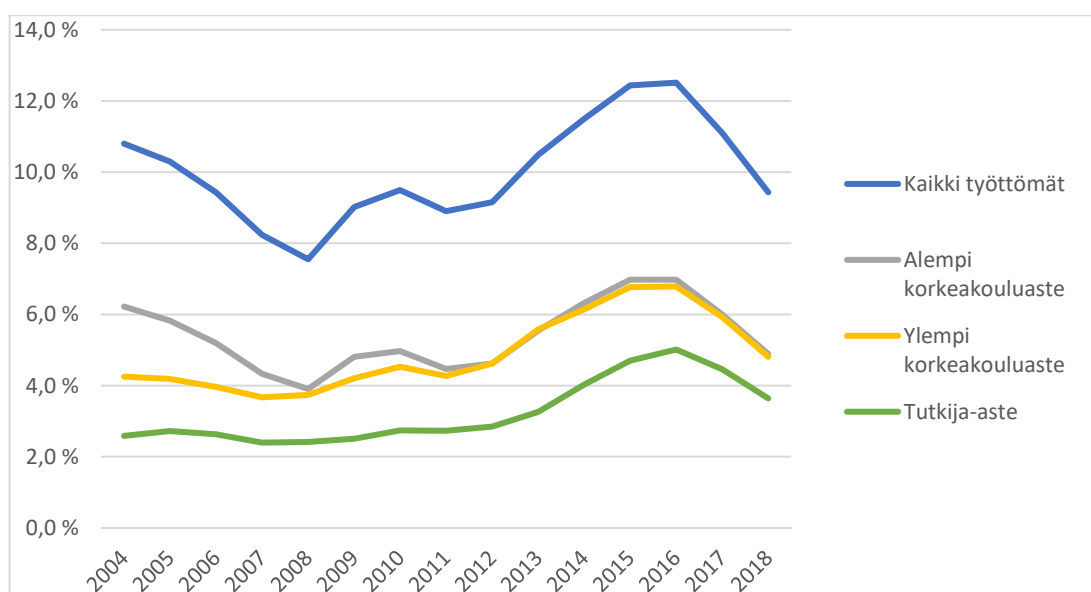
Vastavalmistuneet	2018/12	2019/12	Muutos, lkm	Muutos, %
Perusaste	187	187	0	0,0
Keskiaste	10 744	9 781	-963	-9,0
Alin korkea-aste	375	273	-102	-27,2
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	1 741	1 751	10	0,6
Ylempi korkeakouluaste	1 046	1 055	9	0,9
Tutkijakoulutus	40	46	6	15,0
Korkeakoulutetut yhteensä	2 827	2 852	25	0,9
Kaikki työttömät yhteensä	14 166	13 124	-1 042	-7,4

¹ Vastavalmistunut on suorittanut korkeakoulututkinnon alle vuosi sitten. Erityisesti kesäkuukausien vastavalmistuneiden tilastoissa voi olla poikkeuksellisen suuria muutoksia.

2. Työttömien osuudet työvoimasta akavalaisilla aloilla

Suhteellisessa tarkastelussa eli verrattaessa työttömien määrää kunkin koulutusasteen työvoiman määrään, korkeakoulutettujen tilanne on muuhun tyväestöön nähden keskimäärin parempi. Pelkistetysti sanottuna: mitä korkeampi koulutus, sitä pienempi riski olla työttömänä. Laskelman² mukaan vuonna 2018 työttömien työnhakijoiden osuus korkeakoulutetusta työvoimasta oli 4,8–4,9 prosenttia. Tutkija-asteella osuus oli 3,6 prosenttia. Koko työvoiman osalta työttömien osuus oli 9,4 prosenttia.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta eri koulutusasteilla 2004–2018, %

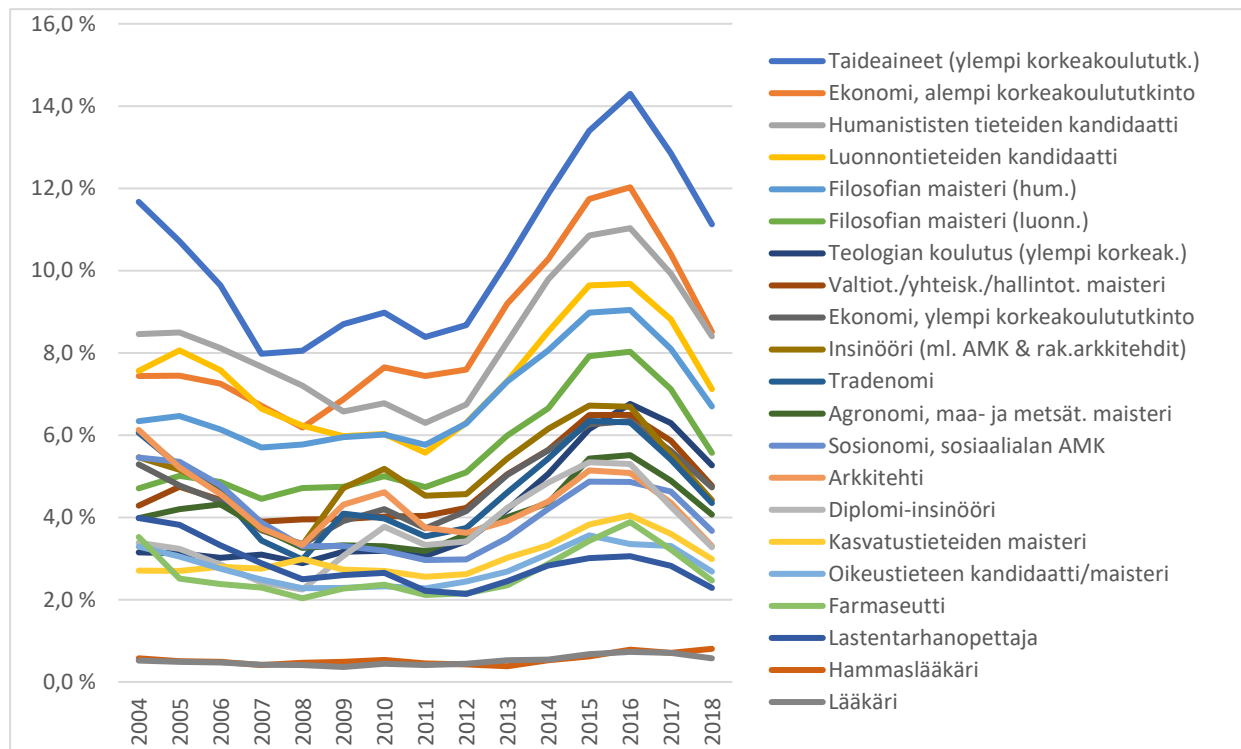

Akavalaisilla aloilla työttömien osuus työvoimasta alkoi kasvaa erityisen voimakkaasti vuoden 2012 jälkeen. Ensimmäinen hyppäys työttömyydessä tapahtui vuosina 2009 – 2010 finanssikriisin aiheuttaman taloustaantumun seurauksena. Muutokset työttömyydessä ovat tapahtuneet lähes kaikilla aloilla suurin piirtein samaan aikaan, mutta muutosten suuruudessa on isoja eroja.

Työttömien osuus työvoimasta on suurin taideaineissa sekä vanhoissa alemmissä korkeakoulututkinnoissa: ekonomeilla, humanistisilla ja luonnontieteellisillä aloilla. Näillä aloilla työttömien osuus on ollut lähes koko tarkastelujakson ajan muita aloja korkeammalla.

² Laskelmassa työttömien työnhakijoiden määrää tarkasteluvuonna verrataan kyseisen koulutusasteen tutkinnon suorittaneen työvoiman kokonaismäärään edellisvuoden lopussa. Työttömien määränä käytetään vuosikeskiarvoa, joka on laskettu työministeriön työnvälitystilaston kuukausitiedoista. Mukana ei ole lomautettuja. Työvoiman määrä perustuu Tilastokeskuksen koulutusrekisterin tietoihin.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta akavalaisilla koulutusaloilla 2004–2018, %

Muutoksia työvoiman määrässä eri koulutusaloilla

Edellisistä erityisesti taideaineiden sekä filosofian maistereiden (humanistiset tieteet) tutkinnon suorittaneiden työvoiman määrä (työlliset ja työttömät yhteensä) on ollut tarkastelujaksolla voimakkaassa kasvussa. Luonnontieteellisen alan filosofian maistereiden määrä on kasvanut vähemmän. Vanhoista tutkinnoista ekonomien (alempi korkeakoulututkinto) määrä on vähentynyt huomattavasti ja humanististen ja luonnontieteellisten alojen kandidaattien määrä on muuttunut vain vähän.

Kaiken kaikkiaan korkeakoulututkinnon suorittaneen työvoiman määrä on ollut pitkään kasvusuunnassa. Alemman korkeakouluasteen tutkintojen määrä on kasvanut nopeammin kuin tutkija-asteen, joka puolestaan on kasvanut nopeammin kuin ylemmän korkeakouluasteen.